

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

novi svůj vlastní na rynku „Pod štítem“ stojící poloviční domek za 100 zl. Byl povinen věkem sešlého otce Marka i svou nevidomou sestru Rachel ve svém bytě mít a do smrti jim slušně vychováni dáti. Měl dva bratry: Abrahama a Filipa. Povinnosti mu byly uloženy stejně jako předešlým kupcům.

Shora uvedené spory mezi Aronem Samuelem (Bondym) a Jakubem Wolfem přenesly se na pole náboženského soužití. Wolf byl rychtářem židovským,

Synagoga (vnějšek)

t. j. předs. n. o. Vybíral tedy poplatky k účelu obce. Aron Samuel obžaloval rychtáře u magistrátu v říjnu 1779, že prý mu u porovnání s jinými platicími vyšší čtvrtletní daň předepsal a žalovatel jen k vůli opatrnému magistrátu oněch 52 kr. naň připadajících složil. Proti tomu se ohradil rychtář pravě, že reparace byla správná a stěžoval si, že Aron jej nazval falešným člověkem a zlodějem. Uvádí, že rychtářství na se přijal nikoli k vůli soukromému zájmu, nýbrž podle uznání celé ž. o. a od magistrátu vyslaného komisaře. Pokračuje: „Kterak k tomu přicházím, že tak špatným podezřelým mužem, zlodějem a falešníkem byl jsem nazván, když zde po mnoho již zběhlých let všelikým obchodem počestně jsem se živil a po dobu mého rychtářství nikdo říci svědomitě nemůže, že jsem kohokoliv o jeden krejcar podvodně připravil. Tak bych dle toho budoucně rychtářem naší obce býti nemohl.“ Vysvětluje při tom, že reparaci sám neseřpsal, nýbrž stalo se tak za přítomnosti všech, jak vlastní podpisy dosvědčují, a že jen částku rozvrženou upomínal. Konečně žádá, by mu magistrátem bylo zadost učiněno. Na to se vzdal Jakub Wolf svého úřadu a oznámil to vrchnostenskému úřadu v Ratajích, jenž mu pro známý již obchodní spor nebyl nakloněn. Ředitelství panství odpovědělo purkmistrovi obce, že pro resignaci Wolfovu a „také skrze všeliké žaloby“ jest zapotřebí, aby na jeho místě byl představen jiný rychtář.

Listina v arch. ž. o. praví o sňatku Adama Samuele, jenž pojal za manželku Veroniku Cháskovu, vdovu po Jakubu Bernardovi, Schutzjudovi. Nevěsta měla dům v Ratajské ulici a žádala, aby tento dům byl vložen do knih pro jejího manžela. Prosbě této magistrát vyhověl, uloživ mu, aby z toho domku všechny královské daně platil, ke dvoru panskému každoročně jednoho žence v době žní posílal, faráři janovickému ročně zapravoval štolý 1 zl. 30 kr., koledy 17 kr. a kantoru koledy též 17 kr.

V r. 1791 zakoupili Židé nynější kostel. Byla to chalupa na zboření pod č. pop. IV., nyní č. III. V chatrči té byla už dříve modlitebna, vedle té pak 2 místnosti k obývání. Zbořeníště to náleželo městské obci. Obec žid. měla je najato za ročních 10 zl. nájemného. Kupní cena stanovena částkou 50 zl. a ihned o. ž. zaplacená.

V r. 1798 dům tento přestavěn na kostel, také byl v něm byt pro kantora (nynější dámský kostel). Přestavba stála 609 zl. 66 kr. a upotřeben všecken materiál z dřívější budovy. Majiteli sousedního domku Weioertovi (nyní dům JUDra Jos. Balých o) museli Židé zaplatiti za dovolení, by dvě okna z bytu kantora mohla hledět do jeho zahrady, částku 40 zl. a ženě jeho 3 lokte „rizkartonu“ a zástěru za 3 zl. 54 kr. a při koupi za „litkup“ 6 žejdlíků kořalky za 1 zl. 48 kr.

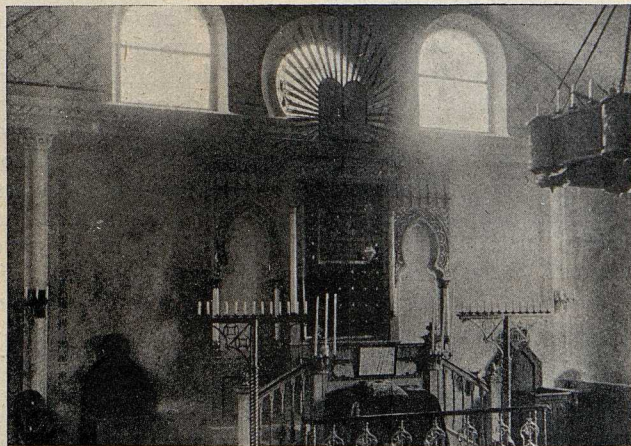
V kostele mužském bylo 47 sedadel pořízených nákladem 21 zl. 30 kr. Později přistavěny ještě tři. Dámské oddělení mělo 21 sedadel a bylo na nynější pravé straně mužského kostela.

R. 1806 kostel vyhořel a postaven znovu r. 1811.

O prodeji těchto sedadel sepsán byl vždy kontrakt a zanesen do gruntovní knihy zvané: „Gemeinde Grundbuch über Sinagog-Looschen Contracten in Kohljanowitz“. Vedení knihy bylo zákonem nařízeno. (Patent ze dne 9. dubna 1789, č. 1001 zák. cis. Josefa II., sv. 9., str. 232.) Největší zásluhy o n. o. získala si rodina Guthova. Byla to velice vážená v celých Čechách známá bohatá rodina a možno tvrditi, že jen ti zde obec založili a o udržení se postarali.

Nejprve byl star. Jakub Guth. Dne 1. října 1805 daroval dům č. VII. staré, nyní č. 108 (dům pro funkcionáře), který za 80 zl. koupil. ž. o. Reprezentanti obce, Nathan Federer a Alexander Hoffmann, vřele děkují za tento dar. Věnování toto teprv r. 1867 bylo knihováno.

Jakub Guth zemř. asi kol r. 1810. Syn jeho Josef Guth, všeobecně zvaný „Reb Wolf Guth“, nar. se

Synagoga (vnitřek)

r. 1777. Star. obce byl najisto už r. 1811. Jeho zásluhy o obec jsou neocenitelné. Věnoval jí dům č. 110 (nynější hořejší škola) a skoro všechny paramenty kostelní jsou darem jeho neb jeho rodiny. Na svém domě č. 112 pojistil obci 1000 zl. conv. m. jako „keren kajemet“ pro sebe a svou ženu. Za úřadování Josefa Gutha založena při n. o. naší matrika a Josef Guth vedl ji sám až do konce r. 1839. Velmi zajímavo je, že Josef Guth jako star. obce také oddával. V staré matrice několikrát přichází jeho jméno jako funkcionáře při oddavkách, ovšem, že na základě delegace toho kterého rb. Svého zetě a ná-